

LLEGIR SIMONE WEIL

Miquel Amorós

Pròleg a l'edició d'*El Salmón* de [«Reflexiones sobre las causas de la libertad y la opresión social»](#).

Publicat a «Perspectivas antidesarrollistas», recopilatori de textos de

Miquel Amorós (*Editorial Germinal*, 2011).

*“En totes les pàgines llegides
En totes les pàgines blanques
Pedra, sang, paper o cendra
Escriu el teu nom”*

Paul Elouard, *Libertad*, a “Poesía y Verdad”, 1942

Trobar-se amb un escrit de Simone Weil equival sempre a un descobriment. Immediatament, ens adonem que tenim davant una figura independent, sincera, heterodoxa, compromesa amb la veritat per sobre de tot, que ens excita la curiositat pel personatge i la seva trajectòria intel·lectual.

La sensació d'autenticitat i força s'accentua no només amb la lectura d'altres textos seus sinó a mesura que ens informem sobre la seva curta i intensa vida, el seu compromís amb els oprimits, la seva intransigència moral, la seva repugnància davant el menyspreu de la vida humana, l'oblit de si mateixa, etc. Les “Reflexions sobre la causa de la llibertat i de l'opressió social”, publicades el 1934, és sens dubte l'obra que més impressiona, per la novetat i profunditat de les seves anàlisis, per la distància amb qualsevol ideologia redemptora, pel seu realisme a contracorrent... Es tracta d'un autèntic manifest, on no sobra ni falta cap paraula, i on es va de dret a l'arrel del problema, l'eliminació de l'home com a mesura de les coses, és a dir, el problema de l'opressió. La seva actualitat és tan evident que sembla acabat d'escriure.

En oposició a Marx i a tots els corrents que creuen en “el progrés”, Simone apunta contra el desenvolupament de les forces productives i l'organització fabril. L'organització de la producció, la tècnica moderna i la civilització opressora estan íntimament relacionades. Si la revolució social no repara en la deshumanització dels treballadors a causa de la seva submissió al règim que imposen les màquines, la causa de la llibertat estarà perduda. L'opressió continuarà en un sistema de propietat col·lectiva, engendrant una nova classe de dirigents, una tecnoburocràcia senyora de l'Estat i orientada cap al totalitarisme. La revolució no triomfarà si l'individu queda aixafat per ella. Abans que Adorno i Horkheimer, Simone veu que des del domini de la natura neixen els mecanismes de l'opressió social, que els individus segueixen estant sotmesos als seus imperatius “*sota la nova forma que*

els ha donat el progrés tècnic". En altres articles assenyalarà, com els dos autors anteriors, la similitud entre els totalitarismes hitlerià i estalinista, i les seves arrels en la civilització occidental "democràtica". La concepció de la llibertat a les "Reflexions" no té res de retòric. La llibertat no té res a veure amb l'arbitrarietat, és més, el caràcter col·lectiu de les decisions anul·laria qualsevol acció arbitrària; la coordinació no arribaria a separar-se i a ser una professió exercida per especialistes. La llibertat exigeix doncs la desaparició dels polítics i de les institucions separades.

També exigeix la descentralització. Les dimensions d'una societat lliure no podrien ser grans, ja que l'individu s'apartaria de la vida col·lectiva i en conseqüència, desapareixeria la voluntat general. La indústria hauria de dispersar-se en petits tallers amb la tecnologia adequada perquè el treball dignifiqués. En aquest domini, el desenvolupament cultural i espiritual del treballador hauria de lligar-se indissolublement a la satisfacció de les necessitats materials.

No ens trobem davant d'un pensament sistemàtic, sinó en constant moviment. No sempre estarem d'acord amb ell, i, sens dubte, no el seguirem pels derroters místics del final. Però, si estimem la llibertat i detestem els opressors, no podrem evitar que les veritats que va desgranant pel camí ens marquin profundament i arrelin en nosaltres.